

Synpunkter på Svenska Filminstitutets förslag till ny stödordning 2018 (underlag daterat 2017-10-13)

Generella kommentarer

Tydligare mål och prioriteringar

Film&TV-Producenterna har enskilt och tillsammans med andra argumenterat för att målen med stödgivningen bör utgå ifrån tre övergripande perspektiv: kvalitet, publik och bransch.

Målen behöver vara så tydliga så att utformningen av stöden kan utgå ifrån dem. Stödordningen bör utgå ifrån en nulägesanalys som identifierar de stora problemen/utmaningarna och en strategi för att möta dem. Det handlar om prioriteringar. Indikatorer bör införas så att det i efterhand går att se om målen har nåtts eller ej, vilket även ger en signal om vad som behöver förändras.

Film&TV-Producenterna anser att en prioriterad fråga är att vända de låga publiksiffrorna för svensk film.

Det är också mycket viktigt att åstadkomma en sund och långsiktigt hållbar ekonomi i projekten och i branschen. För en långsiktigt hållbar ekonomi krävs

- i) Kontinuitet: Starka och självständiga produktionsbolag och kreatörer som återkommande gör film
- ii) Att de privata investeringarna i film värnas (inklusive de investeringar som görs av branschen själv)
- iii) Långsiktigt hållbara villkor för produktionsbolagen.

Vi anser att det är bra att det nu planeras tydliga och uppföljningsbara mål. Mål och prioriteringar hade dock behövt vara tydliga redan i utformningen av stöden, för branschråden att kunna kommentera. Bör följas upp inför 2019.

Vi saknar en analys av hur svensk film levererar mot målen idag. Var är de stora utmaningarna? Vad måste prioriteras de närmaste åren? Det är stort fokus på talangutveckling i Filminstitutets förslag och det kan vara bra med en strategi på det området (även om vi tycker att de regionala aktörerna tar det ansvaret), men vi uppfattar inte att svensk films stora problem just nu är nyrekryteringen utan att vi tappar publik på lång spelfilm. Den diskussionen saknas.

Vi saknar även en konsekvensanalys. Hur samspelar exempelvis Filminstitutets föreslagna stöd med övriga finansiärer och övrig finansiering?

Koncentrera stödgivningen

Det är bra med en viss förstärkning av förhandsstödet för lång spelfilm (totalt 7 mkr). Det är vidare viktigt att de pengarna verkligen förstärker produktionsstödet och inte bara går till utveckling. Vi anser dock inte att marknadsstödet kan sänkas med 3 mkr. Detta ger en mycket märklig signal i tider då publiken sviker. Vi anser att konsulentstödet till lång spelfilm, marknadsstödet och stödet till dokumentärfilm bör öka proportionellt lika mycket

Producentstödet tas bort. Producentstödet var en kompromiss i filmavtalet för att produktionsbolagen skulle kunna äga en lite större del av filmerna. Vi har förståelse för att man behöver prioritera resursanvändningen, men i så fall bör en övervägande del användas för att förstärka produktionsstödet till lång spelfilm. Bara en mindre del bör användas till kvalitetspremien.

Vi välkomnar öppningar för att söka utvecklingsstöd på nya sätt än idag men tycker inte att nya stödformer behöver införas. Vi förordar att konsulenterna hanterar utvecklingsstöden och får en större rörelsefrihet i utformningen av dessa. När det gäller utveckling bör prioriteras projekt som har en möjlighet att realiseras och att stödet i fortsatt hög utsträckning utgår till konstellationer där producent ingår.

Värna den privata finansieringen

Filminstitutets stöd är en del av ett större ekosystem där stöden utgör en viktig men mindre del. Det är mycket viktigt att nuvarande finansiering värnas. Bra att PRS bibehålls på nuvarande nivå och med nuvarande regelverk. PRS bör ligga på en nivå som gör att privata investeringar i svensk film innebär ett rimligt ekonomiskt risktagande, dvs. *minst* på samma nivå som idag. Utan PRS har samproducenterna ofta inga intäkter förrän en film nått 200 000 biobesökare.

Varje liten ändring av PRS påverkar hela ekosystemet för finansiering av film. Det är därför mycket viktigt att inga förändringar i PRS görs utan en ordentlig konsekvensanalys.

Särskilt om förslagen

Utvecklingsstöd

- Det framgår inte om medlen till utveckling planeras utgöra en större andel av tillgängliga resurser än idag. Vi anser att nuvarande proportioner bör fortsätta gälla.
- Vi välkomnar öppningar för att söka utvecklingsstöd på nya sätt än idag, men menar samtidigt att detta inte nödvändigtvis innebär att nya stödformer behöver införas. Vi förordar att konsulenterna hanterar utvecklingsstöden och får en större rörelsefrihet i utformningen av dessa. Låt "slatestöd", stöd till "det digitala berättandet", etc. ligga hos konsulent och gör inga särskilda potter, något som leder till en olycklig uppdelning av stödmedlen och ökad administration. "Slatestödet" kan också ligga under det nya Kontinuitetsstödet.
- Viktigt att balansera andel projekt som blir av/ inte blir av. Vi menar att Filminstitutet, med tanke på de begränsade resurserna, bör prioritera projekt som

har en möjlighet att realiseras och att stödet i fortsatt hög utsträckning utgår till konstellationer där producent ingår.

- slatestöd "under begränsad tid". Vi är osäkra på vad som menas med "under begränsad tid".

Produktionsstöd

- Vi saknar konkreta förslag att kommentera, och tycker det är olyckligt att rådet och filmbranschen inte ges möjlighet att ge synpunkter på kriterier för stöd, prioriteringar etc.

Talang

- Givet de begränsade resurserna bör en större del av ansvaret för talangutvecklingen ligga på skolorna och regionerna
- Lågbudgetsatsningen – är den förenlig med kravet på avtalsenliga löner? (se längst ner s. 8).
- Vi menar att långfilmskonsulenterna behöver fokusera på den professionella branschen. Detta med tanke på de begränsade resurserna och införandet av flera satsningar på talangutveckling (TTT, talangprogram, lågbudgetsatsning samt en hel del av stödet från kortfilmskonsulenten), samt med tanke på allt arbete som görs i regionerna.

Kompetens

- Bra med ett fokus på områden där det är extra viktigt med vidareutbildningsinsatser, men vi utgår ifrån att möjligheterna för övriga yrkesgrupper (de som inte är särskilt utpekade) att söka stöd inte stängs.

Krav och villkor

- Under denna rubrik nämns några av de mål som svensk film ska uppnå (mångfald, publik, spridning). Betyder detta att dessa mål är prioriterade av Filminstitutet? Betyder det till exempel att alla projekt förväntas "bidra till mångfald, både framför och bakom kameran". Vi anser att konsulentens uppgift är att göra helhetsbedömningar av alla enskilda projekt och välja projekt som tillsammans hjälper svensk film att nå alla de mål regeringen pekat ut.
- PPM (pre-production meeting). Bra med möte där alla ansvariga deltar innan produktionsstart. Vi undrar över placeringen av mötet "Efter LoI men före produktionsstödsbeslut". Det indikerar att stödet kan komma att dras tillbaka om inte mötet är tillfredsställande. Är det avsikten? Vi anser att det är viktigt att PPM hålls i en positiv anda, när alla inklusive filminstitutet har förbundit sig att delta i filmen.
- Green Card. Det är en självklarhet att Filminstitutet ska säkerställa producentens/produktionsbolagets förmåga att slutföra projektet. Om Green Card ska införas så bör det begränsas till grundläggande kunskap om gällande regelverk och lagar, såsom arbetsmiljölagstiftning och diskrimineringslagstiftning.
- Andra exempel på villkor och krav, fjärde punkten: "Beviljat utvecklingsstöd som inte använts till överenskommet arbete skall återbetalas". Projektutveckling är en kreativ process som lever sitt eget liv och det går inte alltid att förutse vart arbetet tar vägen. Vi menar att ett stort mått av flexibilitet är absolut nödvändigt och föreslår att "till överenskommet arbete" ersätts med "till projektet".

Definitioner

- Vi ser fram emot tydliga definitioner av "professionell bransch", "mångfald" och "kvalitet".
- "Digitalt berättande" – termen förekommer överst på s. 3 och där verkar den betyda något annat. Vi förstår inte definitionen och tankegången.

Barn och unga

- Bra att se till att barnfilm för olika målgrupper får ta del av stödet, men det kan bli problematiskt att göra den exakta fördelningen över enskilda år. Vi föreslår att fördelningen är flexibel och anpassas efter kvaliteten på inkomna projekt, och sker över en 3-4 års period.
- När det gäller barn- och ungdomsfilm bör publikperspektivet väga tyngst. Festivalnärvaro och export är sekundärt jämfört med möjligheten att nå en stor barnpublik i Sverige.

Fördelning av medel

- Bra med en höjning av stödet till lång spelfilm. Det är viktigt att de pengarna verkligen förstärker produktionsstödet och inte bara går till mer utveckling, där många projekt kanske inte heller realiseras. Vi anser dock inte att marknadsstödet kan sänkas med 3 mkr. Detta ger även en mycket märklig signal i tider då publiken sviker. Samtidigt ökas dokumentärfilmsstödet proportionellt mer än den totala ökningen till lång spelfilm. Vi anser att konsulentstödet till lång spelfilm, marknadsstödet och stödet till dokumentärfilm bör kunna öka proportionellt lika mycket.
- Vi välkomnar en kvalitetspremie till det producerande bolaget. Vi menar att 3 – 5 miljoner bör räcka till detta ändamål och att resterande del av Producentstödet bör gå till produktionsstöd till lång spelfilm.
- Producentstödet tillkom för att stärka produktionsbolagets villkor och ägande i den enskilda filmen och bör ersättas av något annat som har samma effekt. Vi har initierat en diskussion med övriga samproducenter för att åstadkomma detta.
- PRS till barn/unga. Barnfilm är redan prioriterad. Ska detta förstärkas ytterligare?